

Udskriftsdato: 2. januar 2026

VEJ nr 9406 af 10/05/2016 (Gældende)

Orientering om optagelse af udenlandske elever på institutioner for erhvervsrettet uddannelse

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: 16/05098

Orientering om optagelse af udenlandske elever på institutioner for erhvervsrettet uddannelse

Nedenfor følger en gennemgang af de mest almindelige problemstillinger i forbindelse med optagelse af udenlandske elever. Teksten er sat op som spørgsmål/svar.

1. Hvornår er en elev at betragte som udenlandsk elev?

Personer, der ønsker optagelse til en erhvervsuddannelse, kan inddeles i tre grupper ud fra deres statsborgerskab.

I) Danske statsborgere.

II) Udenlandske statsborgere, der har krav på ligestilling med danske statsborgere.

III) Udenlandske statsborgere, der ikke har krav på ligestilling med danske statsborgere.

Ad I)

Optagelse af danske statsborgere vil ikke blive behandlet i denne vejledning. Opmærksomheden henledes alene på, at erhvervsuddannelsesloven ikke gælder for Grønland og Færøerne. Dette udelukker ikke elever fra disse selvstyreområder fra optagelse på lige fod med elever fra Danmark, men praktik i Grønland og på Færøerne kan ikke finde sted på grundlag af uddannelsesaftaler med virksomheder, som ikke har hjemsted i Danmark. I disse tilfælde anvendes reglerne om lønnet beskæftigelse (PiU-ordningen) i erhvervsuddannelseslovens § 5 c, stk. 2, jf. lovbekendtgørelse nr. 789 af 16. juni 2015.

◊Ad II)Følgende personer med udenlandsk statsborgerskab har ret til ligestilling med danske statsborgere i erhvervsuddannelsessystemet, jf. § 19, stk. 2, i erhvervsuddannelsesloven, og § 15, stk. 5, i institutionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 776 af 10. juni 2015:

- Udenlandske elever, der er meddelt tidsbegrænset opholdstilladelse eller tidsbegrænset opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold i Danmark.
- Udenlandske elever, der er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 m som medfølgende barn af en udlænding, som dels er statsborger i et land, der ikke er tilsluttet Den Europæiske Union eller omfattet af EØS-aftalen, dels er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a. Udenlandske elever, der er udvekslet med danske elever efter aftale mellem institutionen og en institution i udlandet.
- Udenlandske elever, der efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller internationale aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske statsborgere.

Vedrørende sidste punkt gøres opmærksom på, at schweiziske statsborgere sidestilles med EU-statsborgere, jf. § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 474 af 12. maj 2011 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler. Der gøres endvidere opmærksom på den nordiske gymnasieoverenskomst (bekendtgørelse af overenskomst af 3. november 2004 om nordisk uddannelsesfællesskab på det gymnasiale niveau (det almene gymnasium og erhvervsskolerne)), der kræver ligestilling mellem statsborgere fra alle nordiske lande og selvstyreområder i forhold til optagelse til en erhvervsuddannelse efter reglerne i de enkelte lande og områder. Endelig gøres opmærksom på, at børn med tyrkisk statsborgerskab, der har lovlig bopæl hos deres forældre, som er, eller som har været lovligt beskæftiget i

Danmark, skal ligestilles med danske statsborgere, jf. artikel 9 i afgørelse nr. 1/80, jf. EU's associeringsaftale med Tyrkiet.

Ad III)

Udenlandske statsborgere, der ikke er omfattet af ovenstående, har ikke krav på ligestilling med danske statsborgere i forhold til optagelse til en erhvervsuddannelse.

2. Hvad skal skolen sikre sig forud for optagelse af en udenlandsk elev?

En erhvervsskole, der modtager en ansøgning om optagelse til en erhvervsuddannelse fra en udenlandsk elev, skal foretage følgende forud for optagelsen:

1) Undersøgelse af elevens statsborgerskab

Det er eleven, som over for uddannelsesinstitutionen skal dokumentere sit statsborgerskab. Denne dokumentation vil normalt indgå i dokumentationen for opholdsgrundlaget, jf. nedenfor om undersøgelse af elevens opholdsgrundlag.

Statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige kan frit indrejse, opholde sig, studere og arbejde i Danmark. De behøver altså ikke visum, opholds- eller arbejdstilladelse. Nordiske statsborgere kan rejse ind i Danmark uden pas. En nordisk statsborger i Danmark skal dog kunne identificere sig, hvis det er nødvendigt.

Tilsvarende skal en EU/EØS-statsborger kunne identificere sig og kunne bevise sit statsborgerskab. En EU/EØS-statsborger, som vil rejse til Danmark, skal derfor medbringe sit pas eller identitetskort.

Eventuelle tvivlsspørgsmål om statsborgerskab kan rettes til Udlændingesservice, og på Udlændingesservices hjemmeside - www.nyidanmark.dk -

er der vejledning om dokumentationen samt en opdateret oversigt over udlændinge, som er fritaget fra pas og visum.

2) Undersøgelse af elevens opholdsgrundlag

En elev, der ønsker optagelse, skal fremlægge dokumentation for dennes opholdsgrundlag, således at skolen kan vurdere, hvorvidt eleven er omfattet af den personkreds, der har ret til ligestilling med danske statsborgere i forhold til optagelse til en erhvervsuddannelse.

Oplysningerne vedrørende udenlandske elever, der er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse eller tidsbegrænset opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold i Danmark, herunder udlændinge med opholdstilladelse efter asyl- eller familiesammenføringsreglerne, fremgår af elevens opholdstilladelse.

Opholdstilladelsens art kan dokumenteres ved fremvisning af:

- Brevet, hvor Udlændingesservice oplyser den pågældende om, at vedkommende er meddelt opholdstilladelse.
- Stickeren, der er indsat i den pågældendes pas.
- Den pågældendes opholdskort.

Oplysningerne vedrørende udenlandske elever, der er meddelt opholdstilladelse som medfølgende barn af en udlænding, fremgår enten af en sticker i passet, et opholdskort, eller et brev om opholdstilladelse til forælderen eller barnet selv.

Forældrenes arbejds- og opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 9 a, dokumenteres på samme måde.

For udenlandske elever, der er udvekslet med danske elever efter aftale mellem institutionen og en institution i udlandet, skal skolen sikre, at der foreligger en udvekslingsaftale, som betyder, at en elev, optaget til en erhvervsuddannelse i Danmark, er udstationeret i det pågældende land, som den udenlandske elev kommer fra.

Det er den udenlandske elevs forpligtelse at dokumentere, at eleven efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller internationale aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske statsborgere.

Når en EU/EØS-statsborger, der ikke samtidig er nordisk statsborger, vil opholde sig i Danmark i mere end tre måneder, skal vedkommende søge om registreringsbevis hos Statsforvaltningen efter EU-reglerne. Ansøgningen skal indgives, inden der er gået tre måneder fra indreisen. Institutionen har derfor i disse tilfælde normalt anledning til at efterspørge et registreringsbevis som dokumentation for opholdsgrundlaget.

Betaling for erhvervsuddannelsen

Hovedreglen er, at skoleundervisning er vederlagsfrit, jf. § 19 a, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser. Denne hovedregel gælder for danske statsborgere og udenlandske statsborgere, der er omfattet af en af persongrupperne i erhvervsuddannelseslovens § 19, stk. 2, og institutionslovens § 15, stk. 5 (se punkt 1).

Institutionens eventuelle udbud af erhvervsuddannelse til udenlandske elever, der ikke er omfattet af persongrupperne i erhvervsuddannelseslovens § 19, stk. 2, og institutionslovens § 15, stk. 5, skal ske efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, jf. erhvervsuddannelseslovens § 19, stk. 4, og institutionslovens § 15, stk. 7. Disse elever udløser ikke taxameter fra staten og skolen må ikke selv finansiere disse elevers undervisning, jf. § 22 i institutionsloven.

Skolerne skal derfor indgå en aftale med eleven om betaling for erhvervsuddannelsen.

3. Gælder der særlige adgangskrav for udlændinge?

Det er i erhvervsuddannelseslovens § 5 og § 5 a fastsat, at en ansøger kan optages til en erhvervsuddannelse, når ansøgeren er vurderet uddannelsesparat og har opnået et karaktergennemsnit på mindst 02 i dansk og matematik ved 9. eller 10. klasseprøver eller har et tilsvarende, dokumenteret resultat ved en tilsvarende prøve. Ansøgere, som ikke opfylder karakterkravet, kan optages, hvis den ansøgte skole ud fra en helhedsvurdering på baggrund af en centralt stillet prøve og en samtale med ansøgeren vurderer, at denne kan gennemføre en erhvervsuddannelse.

Dette gælder både for danske statsborgere og for udlændinge.

De nærmere regler er fastsat i §§ 5 – 5 b i lov om erhvervsuddannelser og i §§ 51 – 55 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Kravet om ”et tilsvarende resultat ved en tilsvarende prøve” kan opfyldes ved udenlandske uddannelseskvalifikationer. Udenlandske uddannelseskvalifikationer sammenlignelighed med danske foretages af Uddannelses- og Forskningsministeriet. Udenlandske kvalifikationer vil sjældent omfatte faget dansk, og derfor skal begrebet ”tilsvarende” forstås som kvalifikationer i modersmålsfaget.

Hvorvidt den pågældende elev kan optages til den ønskede uddannelse vil afhænge af skolens vurdering af, om eleven mestrer undervisningssproget tilstrækkeligt godt til at vedkommende vil kunne få det nødvendige udbytte af undervisningen og af, om faget dansk er obligatorisk i den pågældende uddannelse. Vurderingen skal også omfatte, om udlændingen vil kunne følge undervisningen og nå målene med de forudsætninger, som udlændingen har herfor.

Den skriftlige optagelsesprøve varer to timer og bedømmes bestået/ikke bestået. Den efterfølgende samtale skal afdække ansøgerens faglige potentialer. Samtalen bør som minimum afdække følgende forhold om ansøgeren:

- Motivation for at gennemføre uddannelsen og lyst til læring.
- Generel viden om de krav og forventninger, der er knyttet til at gennemføre en erhvervsuddannelse.
- Selvstændighed og ansvarlighed, herunder om eleven kan tage initiativ til at løse opgaver.
- Mødestabilitet, herunder rettidighed og lavt fravær.
- Samarbejdsevner.
- Respekt, herunder at udvise forståelse for andre mennesker.

På baggrund af en helhedsvurdering af resultatet ved prøven og samtalen træffer skolen en begrundet afgørelse af, hvorvidt den pågældende kan optages.

Ansøgere, som har en uddannelsesaftale har direkte adgang til en erhvervsuddannelse, uanset ovennævnte bestemmelser. Det følger af erhvervsuddannelseslovens § 5 b.

4. Skal skolen udbyde undervisning på andet sprog end dansk?

En skole er ikke forpligtet til at udbyde undervisning på andet sprog end dansk. Dette gælder naturligvis ikke for fremmedsprog, hvor det pågældende fremmedsprog, fx engelsk eller tysk, indgår som undervisningsfag.

Optagelse af en udenlandsk elev medfører ikke en pligt for skolen til at udbyde undervisningen på andet sprog end dansk, men skolen kan være forpligtet som følge af et løfte til eleven eller via skolens markedsføring. Skolen skal derfor foretage grundige overvejelser, inden skolen annoncerer undervisning på fremmedsprog (se også punkt 3). Det skal også indgå i skolens vurdering af ansøgerens egnethed, jf. pkt. 3, om ansøgeren kan følge undervisningen på undervisningssproget.

Selvom skolen er forpligtet til at optage en elev med en uddannelsesaftale, uden at skolen har foretaget en helhedsvurdering på baggrund af en centralt stillet prøve og en samtale, er skolen ikke forpligtet til at undervise eleven på et andet sprog. Risikoen for, at uddannelsesaftalen ikke kan gennemføres påhviler arbejdsgiveren, hvis skolen ikke udbyder uddannelsen på det andet sprog.

5. Hvad skal skolen sikre sig, inden den udbyder undervisning på andet sprog end dansk?

Udbyder erhvervsskolen undervisning på andet sprog end dansk til elever, der ikke forstår dansk, skal skolen gøre alle oplysninger, som en elev er berettiget til at modtage, tilgængelig på det sprog, som undervisningen udbydes på. Dog kan undervisning i dansk kun foregå på dansk.

Det er fx:

- Lokal undervisningsplan for grundforløb og hovedforløb.
- Eksamensreglement.
- Eksamensplan.
- Studie- og ordensreglement.
- Oplysning om tilgængelighed for handicappede. Sammendrag af skolens handlingsplan for øget gennemførelse.
- Sammendrag af resultater af undervisningsmiljøundersøgelser og andre aktuelle evalueringer af skolens undervisning og uddannelse.
- Beskrivelse af skolens kvalitetssystematik.
- Information om elevernes gennemførelse, frafald og beskæftigelse i form af et link til ministeriets hjemmeside med oplysninger herom.

6. Kan udenlandske elever udløse elevhenførbare ydelser fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB) og staten?

Udenlandske elever optaget på en erhvervsuddannelse kan udløse følgende elevhenførbare ydelser fra AUB og staten, hvis de kan udløse taxameter til skolen efter erhvervsuddannelseslovens § 19, stk. 2, og institutionslovens § 15, stk. 5 (se punkt 1 og 2):

Ydelser efter lov om erhvervsuddannelser:

- Skolepraktikydelse, jf. § 66 k, stk. 1, herunder til elever optaget til skoleundervisning uden uddannelsesaftale, jf. § 66 e, stk. 2.
- Refusion af lønudgifter til virksomheder, der lader elever deltage i supplerende skolepraktik, jf. § 66 k, stk. 2.
- Tilskud til virksomheder, som indgår uddannelsesaftale med en elev, der uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale, jf. § 66 k, stk. 3.
- Tilskud til delvis dækning af de faglige udvalgs udgifter til svendeprøver for elever, der er optaget til skolepraktik eller eud+, jf. § 67 a, stk. 3.
- Økonomisk støtte til elever til værktøj, værnemidler, befordring og lignende til elever, der er optaget til skolepraktik eller eud+, jf. § 67 a, stk. 3.

Ydelser efter lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 784 af 15. juni 2015:

- Lønrefusion, jf. § 4.
- Tilskud til befodringsudgifter, jf. §§ 6-7 a.
- Diverse mobilitetsfremmende ydelser, fx flyttehjælp til eleven ved overtagelse af en praktikplads eller hel eller delvis refusion af udgifter, som en arbejdsgiver har afholdt i forbindelse med udstationering af elever med en erhvervsuddannelsesaftale i udlandet, jf. lovens kapitel 4.

Udenlandske elever, som ikke kan udløse taxametertilskud til skolen efter erhvervsuddannelseslovens § 19, stk. 2, og institutionslovens § 15, stk. 5, vil ikke kunne udløse de nævnte ydelser, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 k, stk. 4, og § 67 a, stk. 4, samt lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, § 17 b.

7. Hvilke internationale uddannelsesbeviser/certificeringer kan skolen udstede?

Det følger af § 32, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 41 af 16. januar 2014 om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser, at den færdiguddannede kan få sit bevis udfærdiget på engelsk. Ved oversættelse af karakterskalaen (7-trins-skalaen) til engelsk anvendes de betegnelser, der fremgår af bilag 2 til bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse. Ethvert bevis skal i henhold til § 21 i den nævnte bekendtgørelse efter hver karakter efter 7-trins-skalaen tillige tilføjes et bogstav efter ECTS skalaen, jf. bekendtgørelsens bilag 3, samt indeholde den betegnelse, som uddannelsen giver den færdiguddannede ret til på dansk og engelsk.

Efter anmodning fra den færdiguddannede kan uddannelsesinstitutionen som bilag til beviset i overensstemmelse med de vejledende retningslinjer fastlagt af Den Europæiske Union udstede et fremmedsproget Certificate Supplement, der beskriver uddannelsen samt giver oplysninger om institutionen og om dennes og uddannelsens placering i det danske uddannelsessystem.

8. Hvordan skal skolen registrere udenlandske elever?

Registrering af uddannelsesaftale

Uddannelsesaftaler med elever, der ikke udløser statstilskud, skal i EASY-P mærkes med den supplerende aftaletype:

6001 ”Må ikke udløse statstilskud”

Tillæg til disse aftaler skal også forsynes med 6001.

Hvis eleven opnår statsborgerskab eller af anden årsag kommer til at kunne udløse statstilskud, skal ansøgerens optagelsesgrundlag revurderes fra det tidspunkt, hvor skolen bliver gjort bekendt med ændringen. I så fald skal registreringen ændres med fremtidig virkning fra dette tidspunkt.

AUB modtager kopi af uddannelsesaftaler i EASY-P, men ikke uddannelsesaftaler mærket med 6001.

AUB-bidrag, håndtering i EASY-A

Der dannes bidrag til AUB for udenlandske selvbetalere. AUB er ikke i stand til at frasortere disse elever ved hjælp af oplysningerne fra EASY-P, idet aftalerne ikke modtages fra EASY-P. Det vil derfor være en stor hjælp til AUB, hvis skolen undlader at indsende AUB-bidrag på eleverne. På elevens skoleforløbsplacering skal eleverne registreres med Årselev rekvirent USB. Skolen kan undlade at melde disse elever klar på vinduet B960 AER-indberetningsbidrag, hvorved eleverne ikke indberettes til AUB. Endvidere vil det være en god ide manuelt at reducere bidragene til 0, så de ikke ved et uheld senere bliver indberettet.

Årselevindberetning, håndtering i EASY-A

Udenlandske selvbetalere skal tilknyttes rekvirenten USB. Derudover foregår årselevindberetningen normalt. MBU sørger selv for, at de indberettede elever ikke udløser tilskud.

Spørgsmål til afsnit 1-7 rettes til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, og spørgsmål til afsnit 8 rettes til Styrelsen for It og Læring.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, den 10. maj 2016